

Boganmeldelse

Dalum-Hjallese historie i tekst og billeder

Udgivet af Dalum-Hjallese Lokalhistoriske Forening og Dalum-Hjallese Lokalhistoriske Arkiv i 2023. 81 sider illustreret med s/h- og farvefotos.

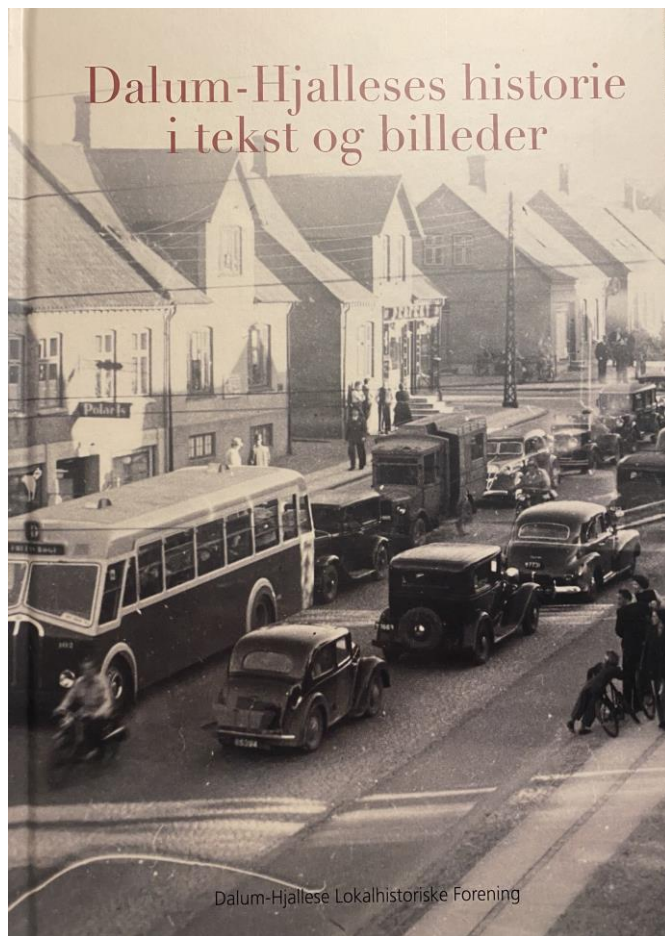
Bogen kan i 2024 erhverves af medlemmer af Lokalhistorisk Forening for 75 kr. Et medlemskab koster 125 kr. I løssalg koster bogen 300 kr.

Dalum-Hjallese Lokalhistoriske Forening og Arkiv har i efteråret 2023 udgivet denne flotte billedbog, der fortæller områdets historie gennem billeder fra lokalarkivets omfattende digitaliserede billedsamling. Bogen skal ses som et supplement til Jacob Hansen og Knud Mortensens firebinds værk

om Dalum Sogns Historie, der udkom i årene 1959 til 1968 og Anders W. Bertelsens bydelsbog Dalum-Hjallese fra 1996 og revideret i 2009.

Billedbogen tager i de første to kapitler læseren med helt fra den spæde start med landsbyen Hjallese og etableringen af en kirke og Benediktinernonnernes kloster i Dalum fra 1100-tallet. Klosteret etablerede sig og blev med tiden meget rigt og ejede i sine velmagtsdage det meste af Dalum og Hjallese. Efter reformationen i 1536 overgik klosteret til Kronen, hvor det blandt andre havde Ellen Marsvin som lensmand. Ellen Marsvins datter, Kirsten Munk, der var gift til venstre hånd med kong Christian den IV, gæstede ofte stedet sammen med sin mand og deres børn. I 1682 blev det gamle kloster solgt fra og havde frem til 1906 skiftende ejere. I 1906 rykkede Sct. Hedvig Søstre ind og havde kloster der frem til 2022.

I bogens tredje kapitel fokuseres der på landsbyen Hjallese og dens udvikling fra landsby til fabriksby med Dalum Papirfabriks etablering i 1874, og Dalum Fabriksbys udvikling med brugsforening, lokalbaner og forvandlingen til forstad med nye bolig- og industrikvarterer.

I det efterfølgende kapitel fortælles historien om Dalum og Fruens Bøges udvikling med villakvarterer, forretninger, traktørsteder og cykelbanen i Fruens Bøge, hvor blandt andre cykelstjernen Thorvald Ellegaard kom. Dalum oplevede i den første halvdel af 1900-tallet en stor befolkningstilvækst, hvilket især skyldtes Dalum Papirfabrik. Efter 2. verdenskrig udviklede Dalum sig til en typisk forstadsbebyggelse til Odense med nye boligkvarterer, hvor f.eks. byggematadoren Jens P. Koch stod bag mange af byggerierne.

Med udviklingen kom ligeledes et øget behov for skoler, og i kapitlerne fem og seks kan man læse og se flere historiske billeder af skolerne i Dalum og Hjallesø. Kirkerne og deres historie kommer forfatterne også omkring.

Dalum, Fruens Bøge og Hjallesø er kendt for sit rige foreningsliv, hvor især Fruens Bøge Tennisklub og Dalum Idrætsforening med sin fodboldafdeling står stærkt i billedet. Dette skildres med fine billeder i bogens syvende kapitel.

I ottende kapitel skildres Dalum Kommune fra dens første tid, hvor den indtil 1909 var en del af landkommunen Sanderum. I 1909 blev Dalum Kommune oprettet, da man vurderede, at udviklingen i Dalum Sogn var gået hurtigere end i Sanderum Sogn, som stadig var en landsby med hovedvægt på landbrug, mens Dalum med papirfabrikken udviklede sig kraftigt i retning af det mere bymæssige. Mens Sanderum var en Venstrekommune, så stod Socialdemokratiet stærkt i Dalum med sit fundament blandt arbejderne fra papirfabrikken. Dalum Kommune eksisterede frem til den store kommunalreform i 1970, hvor Dalum blev indlemmet i Odense Kommune.

I bogens sidste kapitel rundes der af, og der kigges på områdets fremtidsmuligheder.

Alt i alt er der tale om en flot udarbejdet billedbog, der på fin vis skildrer Dalum-Hjallesøes spændende historie. Billedbogen kan varmt anbefales.

Redaktion:

Frans Bay, Bodil Fjendbo, Henrik Bjerregaard Jensen, Lis Loll, Jytte Raun og Lars Hagensen

Anmelder: Rasmus Willaing Lock, arkivar på Stadsarkivet, Historiens Hus, Odense